

Sant Pere d'Abrera

Abrera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Passeig de l'església, 9 - 08630 Abrera.

Coordenades:

Latitud: 41.51786
Longitud: 1.90196
UTM Est (X): 408379
UTM Nord (Y): 4596829

Classificació

Número de fitxa 08001 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI-XII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Clau 10 Llei 2/2002 POUM
Número inventari Si, IPA 18066
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Fitxes associades:

[Les campanes de Sant Pere d'Abrera](#)

Autoria de la fitxa ArqueoCat SL- Natàlia Salazar
Data de registre de la fitxa: dj., 01/02/2007 - 01:00

Descripció

Església de nau única coberta amb volta de canó i capçada per un absis trilobulat amb finestres de doble esqueixada. L'absis està disposat entorn d'un creuer o presbiteri cobert amb volta d'aresta. Exteriorment, l'absis central està decorat amb arcuacions cegues i lesenes. Interiorment, els tres absis formen tres espais troncocònics ben diferenciats, oberts per arcs de mig punt i coberts per voltes de quart d'esfera. La capçalera enllaça amb la nau mitjançant un arc triomfal de mig punt. Els murs d'aquesta nau, amb porta orientada a migdia, fan 1,25 m de gruix i presenten un aparell de petits blocs disposats en filades homogènies. Les finestres de l'edifici, incloses les tres de l'absis, són totes de mig punt, amb l'ampit recte i construïdes amb pedra tosca. A la zona del creuer s'aixeca un campanar en forma de torre quadrada de tres pisos, les filades inferiors de la qual sobresurten a mode de sòcol. Al primer pis s'obre una finestra de mig punt per costat, i als altres dos pisos dues finestres geminades a cada cara. L'últim pis d'aquest campanar va ser afegit durant la restauració de 1956-59, moment en què es varen obrir les finestres anteriorment tapiades del primer i segon pis. Les columnetes de les finestres geminades, tant les del segon pis com les del tercer, són noves. El campanar està bastit amb una pedra calcària molt porosa, la mateixa que s'utilitza als arcs. La motllura que originalment coronava els dos pisos, de dos bocells amb una mitjacanya, ha estat reproduïda al capdamunt del tercer pis. La porta de mig punt que dona accés al temple està emmarcada per una arquivolta sobre columnes i capitells; l'arcada exterior és resseguida per un guardapols motllurat en cavet. Arcada i arquivolta estan decorades, la primera amb l'aresta en forma de dents de serra, la segona amb un baix relleu de palmetes. Una arcada inscrita a l'interior de l'arquivolta emmarca un timpà llis compost de grans carques. La llinda també és llisa. Els capitells, coronats per altes impostes, presenten una decoració molt rudimentària. El de l'esquerra presenta una decoració basada en fulles d'acant. El de la dreta, molt erosionat, mostra unes àligues situades als angles.

Història

La parròquia de Sant Pere d'Abrera és esmentada com a part integrant del terme del castell de Volterra, l'any 1100, al testament de Guillem Ramon I de Castellví, senyor de la baronia del mateix nom, on llega cinc mancosos per a la seva dedicació, cosa que vol dir que les obres del temple es trobaven aleshores prou avançades. Més tard, un document del 1141 es refereix a l'església com a parròquia. El 1391 el papa Climent VII uní la capellania de Sant Pere d'Abrera a la mensa capitular de la seu de Barcelona.

Des del moment de la seva construcció, i en paral·lel a la creixent importància econòmica d'aquest territori, la petita església de Sant Pere va anar incrementant la seva feligresia. Algunes famílies pageses optaren per establir els seus habitatges a l'àrea circumdant del temple, constituint una primera *sagrera* (Can Sucarrats, Ca l'Elvira, Ca la Laura, Can Martinet, Cal Benet...).. D'aquesta manera, s'anirà cristal·litant un petit nucli rural al seu voltant, conegut als pergamins més antics com a Brea, i que serà l'origen de l'actual poble d'Abrera.

Des de la seva construcció i fins avui, el temple ha sofert nombroses transformacions. Sabem que en època baix medieval i a principis de l'edat moderna cadascun dels absis de la capçalera fou consagrat a un sant diferent. L'absis central, el més important del temple, estava dedicat a Sant Pere, mentre que els altres dos anaven variant llur invocació. La pica baptismal era de pedra i se situava al final de la nau. Al costat de l'església s'emplaçava també el cementiri, que hi romangué fins l'any 1888.

A principi del segle XVI, a l'església s'hi construí un cor sobrealçat, al que s'accedia per una escala de fusta situada en un dels costats de la nau romànica. A principi del segle XVII documentem també l'existència d'una rectoria. A meitat d'aquest mateix segle s'iniciaren les obres de construcció de les dues capelles laterals que encara avui tallen la nau romànica. La capella meridional fou consagrada a la Verge del Roser, mentre que la septentrional es dedicà al culte del Sant Crist.

Durant el segle XVIII l'església continuà transformant-se: s'aixecaren unes golfes sobre la nau i, a meitat del segle XIX, se sobrealçà el campanar. Les finestres dels dos pisos romànics originals foren paredades i arrebossades, i per sobre d'elles s'alçà un tercer pis tan alt com els dos anteriors i dotat d'una llarga i esvelta finestra. El nou campanar quedava rematat per un teulat de peces ceràmiques blaves i blanques. Amb aquest aspecte l'església arribaria a la Guerra Civil, moment en què fou cremada i esdevingué magatzem de subministres, sense que això causés danys importants a l'estructura.

Serà l'any 1956 quan Joan Capell i Gorina, rector d'Abrera i arquitecte, va iniciar la restauració del temple amb l'objectiu de recuperar la fesomia romànica. Els treballs, realitzats sota l'auspici del Servei de Conservació i Catalogació de la Diputació de Barcelona, es van perllongar fins el 1960 i van permetre recuperar la imatge medieval de l'església. També es va restaurar el campanar, tot i que amb tres pisos, en comptes dels dos originals.

Segons Montserrat Pagès, PAGÈS (1992a: 319), les esglésies que s'hi assemblen més són Sant Pere de Montgrony, Sant Llorenç del Munt (Osona), Sant Oïsmè de la Baronia i Sant Celdoni i Sant Ermenter de Cellers, de la fi del segle XI i començament del XII, data que no contradiu la que assenyalen els documents per a Sant Pere d'Abrera.

Bibliografia

AAVV (2017). Panell interpretatiu ubicat al carrer del Rebato. Ajuntament d'Abrera. Inèdit

"Església parroquial de Sant Pere d'Abrera", Baix Llobregat: Abrera. Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

PAGÈS, Montserrat (1992a): Art romànic i feudalisme al Baix Llobregat, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

PAGÈS, Montserrat (1992b): Sant Pere d'Abrera, Catalunya Romànica, vol. XX: El Barcelonès, El Baix Llobregat, El Maresme. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pp. 319-320.

SOLER, Maria (2000a): L'església de Sant Pere d'Abrera. Estudi sobre la seva evolució històrica. Ed. Ajuntament d'Abrera.

